

РИЗИКИ У ФУНКЦІОНУВАННІ СТАЛИХ ЛАНЦЮГІВ ЛОГІСТИКИ

Логістичні ланцюги, що добре налагоджені та ефективні, є важливою основою для успішного функціонування підприємств [1]. Проте, в сучасних умовах глобальних змін та непередбачуваних подій, навіть сталі ланцюги логістики стають об'єктами суттєвих ризиків. Так у роботі [2] автори зазначають, що основним фактором ризику ланцюгів логістики є велика чисельність посередників. Підприємці України зокрема, визначають потребу у допомозі з логістикою. Активні бойові дії на території України визначили як загальнодержавні питання до організації ланцюгів логістики (обмежена кількість території для формування запасів), так і виклики для територіальних громад та окремих суб'єктів господарювання (маршрути, навігація, пропускна спроможність, вантажопід'ємність, тощо).

Метою даного дослідження є розгляд ключових аспектів ризиків, пов'язаних із функціонуванням сталих напрацьованих логістичних ланцюгів та їх вплив на ефективність та стійкість бізнес-процесів.

Результати аналізу показали, що:

1) напрацьовані ланцюги логістики стають уразливими перед впливом зовнішніх факторів, таких як природні катаклізми, політичні нестабільності, або пандемії. Це може призвести до порушення транспортних зв'язків, втрати запасів і збільшення часу доставки. Загалом, логістичні ланцюги, сформовані у сталих умовах, не здатні утримувати прогнозу ефективність в умовах глобальних викликів. Нестабільність зовнішнього середовища негативно впливає на взаємовідносини з клієнтами та фінансові показники компанії;

2) інтенсивний розвиток сучасних технологій, таких як автоматизація та Інтернет речей (IoT), створює нові вектори ризиків і у логістиці. Вже звичними стають комп'ютерні війни, атаки на цифрові системи. Такі дії (як свідомі, так і несвідомі) можуть не тільки зупинити, перервати потік цінностей, але і призвести до витоку конфіденційної інформації, розкриття комерційної таємниці, зупинки автоматизованих систем, порушення цифрової безпеки. Усе разом знищує систему зв'язків і загрожує безперервності логістичних процесів;

3) економічні коливання та зміни в глобальних системах торгівлі можуть викликати дисбаланс у ланцюгах постачання. Відбуваються «транспортні розриви» за сутністю аналогічні фінансовому терміну «касові розриви». Результатом стають збільшення витрат, зменшення ефективності, та неможливість планування бізнес-процесів. Недооцінка таких ризиків може призвести до великих втрат для підприємства.

Отже, вивчення та управління ризиками напрацьованих ланцюгів логістики стає надзвичайно важливим завданням для підприємств у сучасному бізнес-середовищі. Ефективна стратегія ризик-менеджменту та постійна готовність до змін можуть визначити успіх та стійкість компанії в умовах постійної динаміки та невизначеності.

В умовах війни потрібно прораховувати як прямі ризики логістики, так і суміжних бізнес-процесів і навіть видів економічної діяльності: фінансові (ризики нестабільності валюти), юридичні (розподіл відповідальності учасників логістичних процесів), демографічні (ризики некомпетентності персоналу внаслідок психологічного тиску), дестабілізаційних дій ворога, активних руйнацій, тощо. Активним інструментом страхування ризиків стає не тільки укладання договорів, але і зовнішнє їх страхування.

Перелік посилань:

1. Набока Р.М., Шукліна В.В. Вплив інтеграції логістичних ланцюгів поставок на підвищення потенціалу підприємства.//Ефективна економіка, 2020, №4 - DOI: [10.32702/2307-2105-2020.4.87](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.4.87)

2. Завербний, А., Дзуліт, З., & Вуск, Х. (2022). Особливості формування логістичних ланцюгів в умовах війни та у післявоєнний період. *Економіка та суспільство*, (43). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-54>